

використовувати у повсякденній управлінській діяльності сучасні інформаційно-комунікаційні технології);

- правова компетентність (володіння знаннями сучасної законодавчої нормативної бази сфери освіти, здатність і готовність розробляти і ефективно застосовувати локально-нормативну базу установи для розвитку інноваційної діяльності);

– економічна компетентність (здатність та готовність розробляти і впроваджувати бізнес-плани та інноваційні проекти володіння знаннями економіки сфери освіти та інноваційної діяльності,);

- соціально-особистісну компетентність керівника інноваційного освітнього закладу, яка включає складові, пов'язані з психофізіологічними особливостями особистості керівника та його проявами в процесі взаємодії з іншими індивідами сучасного соціуму: лідерські якості (готовність та здатність до лідерства володіння харизматичними якостями,); наполегливість і волю (готовність та здатність до наполегливості в процесі розробки і реалізації управлінських рішень і досягненні поставлених цілей, до прояву сили волі,);

- особистісну компетентність (здатність та готовність до прояву широти кругозору, високої концентрації та швидкості переключення уваги, працездатності, швидкості виконання роботи та ініціативності, витривалості, швидкістю та міцністю запам'ятовування і відтворення, володіння хорошим об'ємом пам'яті, асоціативної можливістю словесної, вербальними чинниками);

- стійкість до стресів (володіння гнучкістю, рухливістю, врівноваженістю, витримкою, динамічністю психічних процесів, самовладанням);

– людинознавча компетентність (здатність і готовність керувати людьми на основі виявлення і розвитку особистісних здібностей, володіння сучасними знаннями психології людини, недоліків та достоїнств підлеглих, створення оптимальних умов для творчої діяльності в колективі);

- соціально-комунікативна компетентність (здатність та готовність взаємодіяти в колективі, уміння встановлювати і розвивати партнерські відносини з громадськими організаціями, соціальними інститутами, вибудовувати зовнішні і внутрішні відносини на гуманно-особистісної основі, здатність до співпраці, міжкультурної комунікації, емпатія та толерантність).

Отже, інноваційна професійна компетентність є однією з важливих складових багатогранного феномену професійної компетентності керівника закладу освіти, починаючи від сформованості до здатності генерувати нові ідеї, критичної оцінки і впровадження інновацій в управлінський та педагогічний процес.

Література

1. Адольф В.А. Инновационная деятельность педагога в процессе его профессионального становления : монография / В.А. Адольф, Н.Ф. Ильина. – Красноярск, 2007. – 204 с.
2. Стратегії інноваційного розвитку України на 2010-2020.
URL:<http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/36382.pdf>

Михайленко Я. В.

вчитель трудового навчання та технологій

Комунального закладу навчально-виховний комплекс

"Мишковицька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів-дошкільний навчальний заклад"

Великобerezовицької селищної ради Тернопільської області

З ДОСВІДУ УЧАСТІ У ВСЕУКРАЇНСЬКОМУ КОНКУРСІ

«УЧИТЕЛЬ РОКУ – 2021» (НОМІНАЦІЯ «ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ»)

Цьогорічний конкурс проводився згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 09.06.2020 № 777 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2021» у номінаціях: «Керівник закладу освіти», «Математика», «Трудове навчання», «Українська мова та література».

Для мене, як вчителя трудового навчання, все почалося у вересні 2020 р., коли директор НВК «Мишковицька ЗОШ І–ІІІ ст. – ДНЗ» запропонував узяти участь в цьому конкурсі. Завдяки дружнім порадам і мотивації було прийняте непохитне рішення зареєструватися і поринути у світ творчої майстерності вчителя на підготовчому етапі змагання.

Перший зональний тур конкурсу відбувся 23–24 листопада 2020 року в дистанційному форматі. Зрозуміло, що це було незвично, але достатньо цікаво, тому що дало можливість кожному учаснику продемонструвати та підвищити рівень власної фахової майстерності, креативності та творчості. Конкурсними випробуваннями стали: «Дорожня карта творчого проєкту», «Методичний практикум» та «Дистанційний урок».

У перший день цього туру відбулося урочисте відкриття конкурсу, жеребкування черговості виступів та визначення тем випробувань «Дистанційний урок» і «Дорожня карта творчого проєкту».

На другий день учасники мали змогу реалізувати та продемонструвати свій досвід роботи у конкурсних випробуваннях

Конкурсне випробування «Дистанційний урок» відбулося наступного дня в синхронному режимі, коли кожен учитель міг продемонструвати свою педагогічну майстерність з організації освітнього процесу у форматі проведення дистанційного уроку без залучення здобувачів освіти.

Головним завданням конкурсного випробування «Дорожня карта творчого проєкту» було демонстрування вміння організувати проєктно-технологічну діяльність учнів шляхом розроблення дорожньої карти із зазначенням методичних підходів реалізації проєкту. Кожен учасник міг використати найбільш зручний спосіб презентації власного творчого задуму.

Мета наступного конкурсного випробування «Методичний практикум» полягала у виявленні методичної компетентності при розробці інтерактивних дидактичних матеріалів (окрім матеріалів для самоконтролю учнів) з використанням зручних для учасника онлайн та офлайн сервісів.

Перемога (**I місце**) в зональному турі зобов'язала до участі в обласному турі, який відбувся 7 лютого на базі ТОКІППО. Він теж розпочався з **відбіркового етапу, в якому** взяли участь зональні переможці Тернопільщини. Конкурсними випробуваннями були «Дистанційний урок» та «Методичний практикум». При цьому головними аспектами підготовки стали знання предмета і методична компетентність; спрямованість на формування цілісності знань, предметних і ключових компетентностей, цінностей і ставлень; реалізація наскрізних змістових ліній, активізація пізнавального інтересу учнів, стимулювання самостійності та організація самостійної діяльності учнів, організація навчальної взаємодії та зворотного зв'язку, врахування освітніх потреб учнів, диференціація навчальних завдань; доступність та якість дидактичного, ілюстративного, інструктивного матеріалів; доцільність вибору та раціональність використання мультимедійних технологій та інтерактивних вправ.

Увійшовши в п'ятірку переможців відбіркового етапу, необхідно було розпочати готуватися до фінального етапу, який відбувся 13–14 лютого 2021 р. в очному режимі на базі ТОКІППО. Заступник директора з науково-педагогічної, навчальної роботи та інформаційно-комунікаційних технологій ТОКІППО О. Когут ознайомила учасників з умовами проведення конкурсу. У перший день випробувань пропонувалося розробити власну «Дорожню карту творчого проєкту», зосередивши увагу на дотриманні структури, відповідності змісту діяльності учнів результатам, доцільності використання методів і засобів, оригінальності методичного супроводу, навчальній цінності, компетентнісному та виховному потенціалах проєкту, здатності реалізовувати в учнівському проєкті власні педагогічну ідею та методичні підходи.

Завершальним конкурсним випробуванням був «Урок», який відбувався у форматі моделювання з членами журі без залучення здобувачів освіти. П'ятірка кращих вчителів області мали змогу розкрити свій творчий потенціал, продемонструвати педагогічні вміння та майстерність. При цьому оцінювалися: знання предмета, методична компетентність, науковість, творчий підхід; спрямованість на формування цілісності знань, предметних і ключових

компетентностей, цінностей і ставлень; реалізація наскрізних змістових ліній, результативність та доцільність використаних методів, засобів і форм роботи, професійні якості вчителя.

Три дні участі в змаганнях обласного туру були днями напруженої та натхненної праці, педагогічних звершень і відкриттів для всіх учасників конкурсу. Це були зустрічі з друзями – вчителями, з якими знайомий ще часу навчання в ТНПУ ім. В. Гнатюка, з творчими й ініціативними конкурсантами, з якими зустрічались на різних конференціях і фахових семінарах. Усі учасники створювали інтерактивні дидактичні матеріали, демонстрували різноманітні платформи, які допомагали реалізувати освітні потреби в процесі навчання учнів, власні кейси дистанційних уроків та дорожні карти творчих проєктів, а також моделювали та проводили уроки з використанням різних форм і методів, підходів у роботі.

Робота над підготовкою відеореєстру учасника всеукраїнського етапу конкурсу стала своєрідною «нагородою» за перемогу в обласному етапі.

Відбірковий і фінальний етапи заключного туру всеукраїнського конкурсу тривали з 14 по 22 квітня. Метою цього відбіркового етапу було визначення, з числа 25 переможців, 12 конкурсантів, які змагатимуться у фіналі. Як і на обласному турі, пропонувалися випробування «Дистанційний урок», «Методичний практикум», «Дорожня карта творчого проєкту». На даному етапі учасникам необхідно було продемонструвати у дистанційному режимі педагогічну майстерність (розроблення інтерактивних дидактичних матеріалів у контексті теми та мети уроку, їхні переваги та доступність у використанні, відповідність принципам навчання, віковим і психологічним особливостям учнів).

Кожен з конкурсантів – це творчі особистості зі значним досвідом роботи, фахівці своєї справи, які знаходяться в постійному творчому пошуку, яким притаманні гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до швидких змін умов життя. Тому відбір до фіналу був сприйнятий мною як визнання професійної майстерності, результат тривалої наполегливої праці, підтримки дирекції школи та педагогічного колективу, рідних і близьких.

Основними конкурсними випробуваннями фінального туру були «Урок» і «Майстер-клас». Проведення майстер-класу передбачало демонстрування вмінь адаптувати власну педагогічну ідею до специфіки навчальних тем і вікових особливостей учнів. Формат проведення вимагав викладання навчального матеріалу для педагогічних працівників або студентів (без демонстрації прийомів виготовлення виробу). Конкурсне випробування «Урок» проходилося з учнями 5-9 класів.

Сподіваюсь, що всі конкурсанти-фіналісти своїм талантом і майстерністю зуміли переконати журі, що учитель – професія далекої дії, що вимагає майстерності, перетворює сіру буденність на незвіданий шлях до вершин. Участь у конкурсі дала можливість не лише продемонструвати фаховий і професійний рівень, але й щедро поділитися своїми педагогічними здобутками, розкрити свій внутрішній світ. Окрім цього, конкурс «Учитель року» мав об'єднавчий аспект – зібрав кращих учителів, забезпечив можливість поділитися досвідом і здобутками, якими багаті наші педагогічні колективи і шкільне життя.

Надзвичайно приємно бути серед найкращих і найталановитіших вчителів трудового навчання 2021 року за підсумками проведення фіналу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року». Переконаний, що набутий досвід сприятиме подальшому професійному зростанню.

Монько Р. М.

асистент кафедри сфери обслуговування, технологій та охорони праці
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ БАЗОВОЇ ШКОЛИ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА УМІНЬ ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Якісні структурні та соціально-економічні зміни останніх десятиріч у розвинених країнах називають переходом до постіндустріального суспільства. Вони призвели до зміни